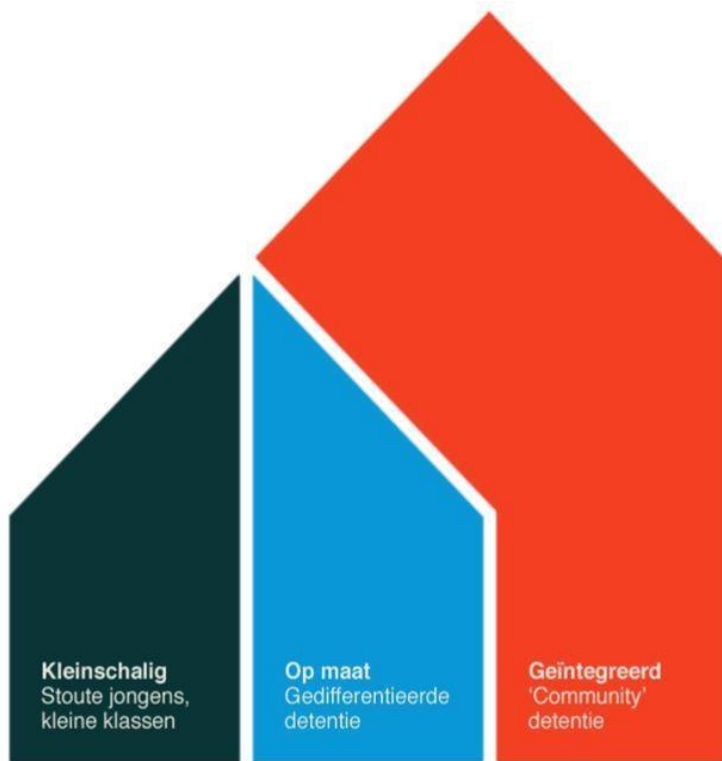

**Vzw De Huizen
Jaarverslag 2023**

de huizen

de huizen

toekomst- en oplossingsgerichte strafuitvoering

2023 - Waar we als organisatie vroeger de enigen waren die over 'detentiehuizen' spraken, wordt het in 2023 een thema van iedereen. Verschillende mogelijke locaties voor een detentiehuis poppen op, gekoppeld aan een buurtvergadering. Er wordt gesproken over detentiehuizen binnen politieke en academische kringen, maar evengoed bij de man op de straat. Als VZW zetten we in op de communicatie tussen al deze partners.

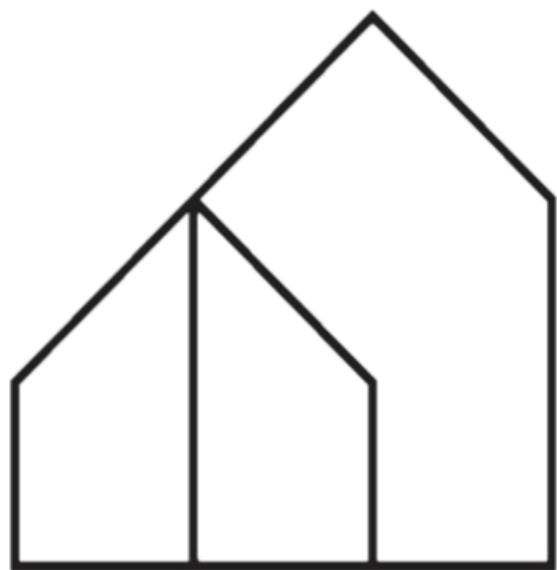
Daarnaast hebben we maandelijks overleg gehad met het kabinet van Jusititie in functie van de verdere uitrol van detentiehuizen en de randvoorwaarden die hiermee gepaard gaan. Ook de meest recente ontwikkelingen langs beide kanten werden gedeeld. Verder hadden we contact met academici en studenten om het thema verder te exploreren. Ook zetten we in op een nieuwe doelgroep, de psychisch kwetsbaren. We stelden een werkgroep samen met interessante partners en concretiseren een nieuwe aanbevelingennota.

Met de verkiezingen in 2024 op de agenda, werd een memorandum opgemaakt voor zowel de lokale als de federale politiek. We gingen langs bij alle politieke partijen zodat zij de verdere uitrol van detentiehuizen in het partijprogramma op te nemen.

In het kader van WISH werd een denkdag georganiseerd om verder na te denken over hoe er kan gewerkt worden binnen het detentiehuis. De resultaten van de denkdag gebruikten we voor de opmaak van de *Council Conclusions*. Dit omdat 2024 het jaar is waarin België het Europees voorzitterschap draagt. Detentiehuizen worden één van de thema's tijdens deze *EU-presidency*.

Bij dit alles maakten we telkens de reflex om ook de stem van de ervaringsdeskundigen mee te betrekken in onze paradigmashift.

Ook op Europees niveau was 2023 een druk jaar. RESCALED breidt uit, organiseert activiteiten en geeft de mogelijkheid om ook buitenlandse voorbeelden te ervaren en zo de detentiehuizen in België verder vorm te geven.

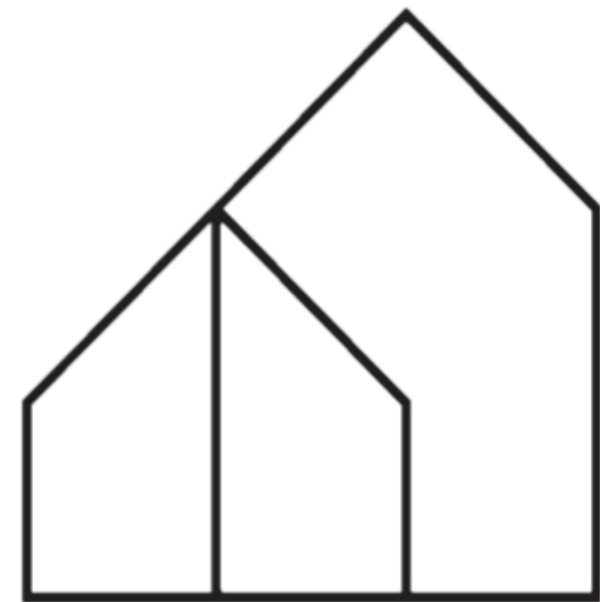

de huizen

OVERZICHT JAARVERSLAG

1. Detentiehuisen
2. Transitiehuisen
3. Uitbreiding netwerk in Wallonië
4. Werkgroep Psychisch kwetsbaren
5. Politieke actie
6. Sensibiliseren
7. Evenementen
8. Partners in crime
9. Europese beweging RESCALED en WISH
10. Volgende stappen

1. Detentiehuizen

de huizen

Detentiehuisen

2023 is het jaar waarin de uitrol van de detentiehuisen gerealiseerd wordt. We volgen het detentiehuis van Kortrijk van dichtbij op en zien dat het goed gaat. De eerste resultaten na 1 jaar werken zijn alvast positief.

Detentiehuis Kortrijk bestaat één jaar: "Gedetineerden worden beter voorbereid op leven na de straf"

Het detentiehuis in Kortrijk maakt de balans op na één jaar. In het detentiehuis zitten mensen met een celstraf van maximum drie jaar die niet gevaarlijk zijn voor de maatschappij. Ondertussen zijn er al 70 gedetineerden terechtgekomen in het detentiehuis, waaronder 5 vrouwen.

Radio 2, Lotte Aneca
do 14 sep 2023 © 17:19

Het detentiehuis in Kortrijk bestaat vandaag 1 jaar. Ja hoor, 1 jaar al! Hét uitgelezen moment om te reflecteren en te evalueren, maar bovenal een moment om het bestaan te vieren zoals dat hoort op een verjaardag. Dat alles werd in stijl gedaan met een sterk inhoudelijk infomoment georganiseerd door de hulp- en dienstverlening en DG EPI.

De hele voormiddag lang werd stilgestaan bij het ontstaan en de werking van het detentiehuis, de uitdagingen, resultaten en successen. Vooral dat laatste was prominent aanwezig. Een succesverhaal! Dit verhaal klopt gewoon, hier doen we het juiste. Dat voelde je aan alles vandaag. Een ongeziene positieve sfeer heerste in de zaal en tussen alle deelnemers. In schril contrast met alle voorgaande congressen, debatten, denkdagen over de vrijheidsberoving waar doorgaans de focus ligt op wat moeilijk gaat en niet werkt. Net zoals Prof. Dr. Tom Vander Beken op het einde aanhaalde: "Dit is zéér bijzonder en inspirerend, maar tegelijkertijd ook zó normaal."

Vzw De Huizen wil iedereen die meewerkt aan het detentiehuis in Kortrijk (maar ook het beleid die dit mogelijk maakte) feliciteren met dit 1-jarig bestaan. Bedankt voor al het harde (pioniers)werk en succes met alle uitdagingen!

Ook voor ons doet het veel deugd om zo'n succesverhalen te zien en is het een motivatie om volop verder te pleiten voor de komst van meer, en ook andere, detentiehuisen.

Want zoals de Minister van Justitie [Vincent Van Quickenborne](#) zeer mooi zegt: "Detentiehuisen zijn de toekomst, gevangenen zijn het verleden."

<https://www.focus-wtv.be/.../detentiehuis-kortrijk-1-jaar...>

Tweede detentiehuis opent in Vorst

• Juli 2023

- Het detentiehuis van Vorst is het tweede detentiehuis van het land. Het biedt plaats aan 57 kortgestraften, hoofdzakelijk uit de Brusselse regio. Het detentiehuis bevindt zich op de site van de oude gevangenis van Vorst in de gebouwen van de voormalige vrouwenafdeling in de Berckendaelstraat.

vrt nws

Vrouwengevangenis Berkendael wordt omgebouwd tot detentiehuis

De vrouwengevangenis van Berkendael wordt binnenkort omgebouwd tot een detentiehuis, waar kortgestrafte veroordeelden hun straf zullen kunnen uitzitten. De beslissing komt er in het kader van de verhuis van de gedetineerden naar de gloednieuwe gevangenis in Haren.

Toekomstige detentiehuisen

De minister van Justitie wou tegen eind 2024 15 detentiehuisen openen in ons land. Deze 15 detentiehuisen worden omschreven als antwoord op het aantal gedetineerden dat er bij komen als de 'korte straffen' worden uitgevoerd. De minister en zijn kabinet hadden echter niet verwacht dat dit tot weerstand zou leiden bij de lokale besturen. Het zogenaamde NIMBY-gegeven keert telkens terug. Toch blijft de minister en zijn kabinet volharden en komen stapsgewijs nieuwe aankondigen. Er staan voorlopig detentiehuisen op de planning in Genk, Ninove, Zelzate, Olen, Antwerpen, Oostende, Luik en Jemeppe-sur-Sambre.

Ninove

De overheidsdiensten van Justitie en de Regie der Gebouwen willen de oude rijkswachtkazerne aan de Aalstersteenweg in Ninove herinrichten tot een detentiehuis. © Claudia Van den Houte

Oude rijkswachtkazerne aan Aalstersteenweg wordt detentiehuis in 2025: "Zo lopen veroordeelden in Ninove en omstreken niet langer vrijuit rond"

Van Quickenborne spreekt bezorgde Genkenaren toe over komst detentiecentrum: "Deze aanpak werkt"

Olen

2014 - Justitieminister Vincent Van Quickenborne (Open Vld) heeft woensdagavond in het Genkse stadhuis telet en uitleg gegeven aan bezorgde inwoners over de komst van een detentiecentrum naar de Vennestraat. De opkomst bleef beperkt tot zo'n veertig aanwezigen.

Van Quickenborne beantwoordt vragen rond nieuw detentiehuis in Genk: "In Kortrijk het voorbije jaar geen enkele klacht gehad"

De ongerustheid van sommige omwonenden werd enigszins getemperd door de uitsenning van Paul Dauwe, directeur van de gevangenis van Hasselt. "Om een straf te mogen uitzitten in een detentiehuis moet het gaan om een straf van maximum drie jaar" vertelde Dauwe. "Wie veroordeeld is voor zedenfeiten of terrorisme komt niet in aanmerking. En het moet gaan om personen die na hun straf herintegreren in de omgeving van Genk en die willen werken aan hun toekomst."

Minister van Justitie Vincent van Quickenborne (Open Vld) kwam woensdag langs in de Genkse stadsschouwburg om uitleg te geven rond het nieuwe detentiecentrum dat zich in 2024 in de Vennestraat zal vestigen. Er kwamen zo'n 40 geïnteresseerden opdagen, die ook hun bezorgdheid kwamen uiten. "Is dit niet de kat bij de melk zetten?"

Genk krijgt een detentiehuis voor 40 kortgestrafte veroordeelden

Une maison de **détention** pour 60 délinquants va ouvrir ses portes à Grivegnée

13 Nov 2023

Oostende krijgt detentiehuis voor dertig gevangenen in stadscentrum

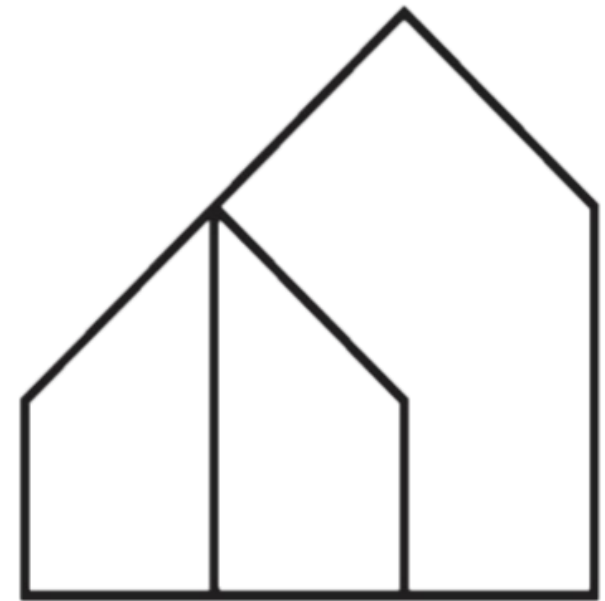

Stad Antwerpen krijgt detentiehuis op site van Digipolis: gevangenis voor veroordeelden die straf tot 3 jaar kregen

2. Transitiehuizen

de huizen

Transitiehuizen

Ook wat betreft de transitiehuizen was 2023 een bewogen jaar. Mechelen gaat in zijn 4^e werkjaar. Dit transitiehuis werd geopend door G4S in samenwerking Exodus. Edingen werd in tussentijd gesloten. Een tweede transitiehuis werd geopend in Gentbrugge in september 2023.

De procedure tot kandidaatstelling voor een transitiehuis werd versoepeld waardoor meer mogelijkheden werden gecreëerd. We wisten dat Leuven interesse had voor een transitiehuis en hebben hen gekoppeld aan Leen die met haar stichting 'De Kansenfabriek' heeft ingetekend met een dossier.

In oktober 2023 zijn we verheugd te horen dat er ook in Leuven een transitiehuis zal geopend worden in maart 2024.

Vanuit de stichting heeft Leen ook een boek geschreven waarin verhalen van gedetineerden uit het transitiehuis in kaart worden gebracht. Een mooie ode om aan te tonen waarom een 'detentiehuis' als concept een wereld van verschil kan maken voor mensen in detentie.

2e transitiehuis van het land geopend in Gentbrugge: "Kans op recidive veel kleiner dan na gevangenis"

Het transitiehuis in Gentbrugge is klaar om de eerste gedetineerden te ontvangen. Een transitiehuis is een huis waar gedetineerden die lang in de gevangenis hebben gezeten, voorbereid worden op hun terugkeer naar de samenleving. Op 25 oktober neemt de eerste gedetineerde zijn intrek in het transitiehuis, er is in totaal plaats voor 16 mannen. Het transitiehuis in Gentbrugge is het tweede van het land, na dat in Mechelen.

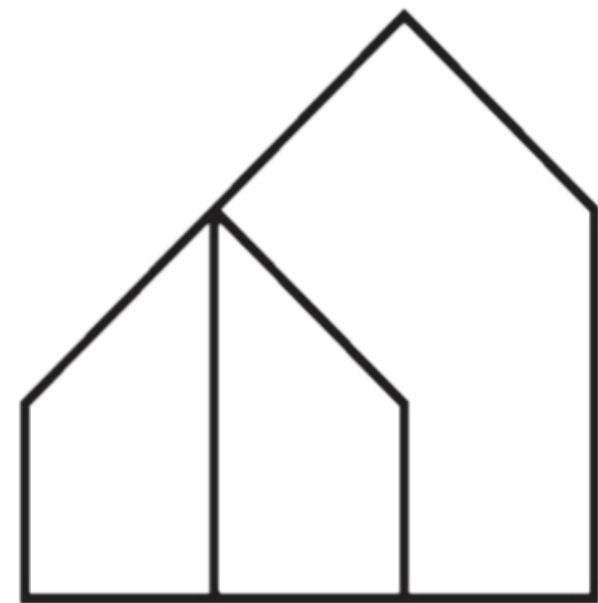
In Leuven komt transitiehuis dat gedetineerden voorbereidt op terugkeer in maatschappij

In Leuven opent volgend jaar een transitiehuis, een kleinschalig doorgangshuis voor langgestrafte gedetineerden die zich bijna aan het einde van hun straf bevinden. Er zal plaats zijn voor 16 gedetineerden.

Radio 2, Willy Vanthienen, Belga
di 19 sep 2023 © 06:57

3. Uitbreiding netwerk in Wallonië

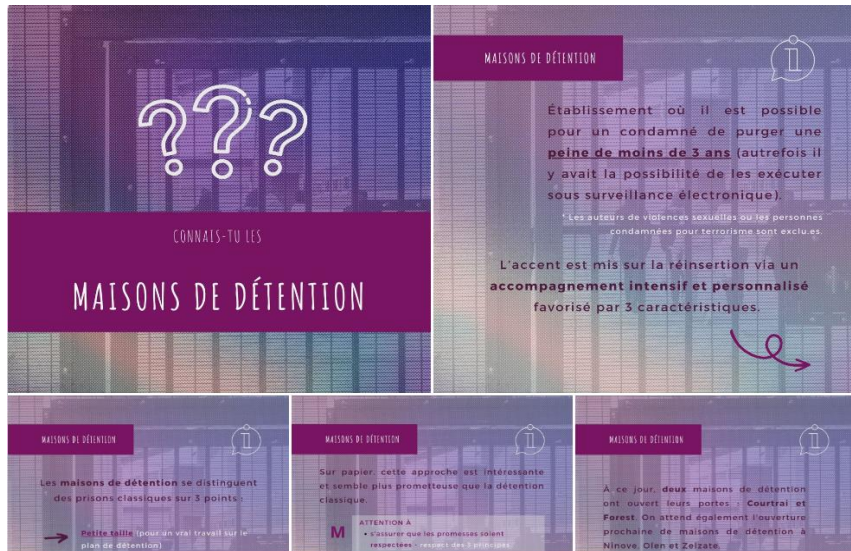
de huizen

Vzw De Huizen zet zich actief in op het creëren van draagvlak op lokaal niveau.

Net zoals vorig jaar organiseren we 3-maandelijks een Franstalige werkgroep om het verhaal van De Huizen verder te verspreiden. We namen actief mee deel aan de ontwikkeling van een aanbevelingennota opgemaakt naar aanleiding van de nationale dagen van de gevangenis.

Ook in Wallonië vonden 2 buurtvergaderingen plaats, meer bepaald in Luik en Jemeppe-sur-Sambre.

Uitbreiding netwerk Wallonië

En plus des établissements pénitentiaires classiques, se développe depuis quelques années le projet de maisons de détention. Ces maisons de détention diffèrent des

LA LOI DE PRINCIPES : QUAND LA THÉORIE JURIDIQUE RENCONTRE LES RÉALITÉS CARCÉRALES
Octobre 2023

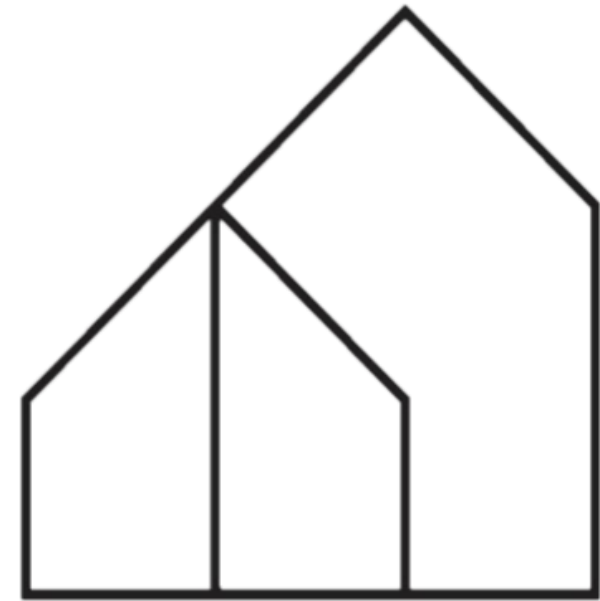
10 ANS FERMES,
RIEN N'A CHANGÉ !

modalités d'incarcération aujourd'hui mises en oeuvre sur trois points principalement : petite taille (pour une approche plus personnalisée et un vrai travail sur le plan de détention), différenciées (pour une meilleure prise en compte des besoins spécifiques aux sous-groupes minoritaires de la population carcérale) et ancrées dans le quartier (pour une facilitation des collaborations avec les organisations extérieures et locales). Actuellement - été 2023-, on ne compte que deux maisons de détention opérationnelles, mais elles devraient être au nombre de 15 d'ici la fin de l'année 2024. L'application de ce nouveau modèle est très récente et nous manquons donc de recul pour l'évaluer. Il présente cependant une perspective intéressante, si tant est qu'elle permette de remplacer effectivement le modèle actuel dysfonctionnel et non d'être un nouveau prétexte pour accroître le parc carcéral.

4. Werkgroep psychisch kwetsbaren

de huizen

Vzw De Huizen koos ervoor om in 2023 een nieuwe doelgroep onder de aandacht te brengen. Na overleg met de leden van de algemene vergadering kozen we voor gedetineerden met een psychische kwetsbaarheid.

Samen met een kerngroep gingen we op zoek naar interessante partners om een nieuwe aanbevelingennota vorm te geven. In september 2023 legden we de laatste hand aan de nota. In het najaar zijn we bij verschillende politieke partijen langs geweest om deze voor te stellen. Op 10 oktober hebben we bij wijze van afsluiter van de 10-daagse rond psychische gezondheid een open brief gelanceerd om de nood aan 'forensische zorghuizen' aan te kaarten. Deze werd door meer dan 30 mensen ondertekent!

Open brief - [vzw De Huizen](#) .

Welke samenleving sluit psychisch kwetsbaren en ontoerekeningsvatbare burgers in aftandse gevangenissen?

Dat we de beschavingsgraad van een samenleving onder meer kunnen aflezen aan hoe ze met haar gestrafte burgers omgaat, is geweten. Dat veel van onze gevangenen aftands zijn, uitgeleefd, overbevolkt en slecht omkaderd, krijgen we meer dan eens te horen. Wat zegt dat dan over onze samenleving? Een pleidooi voor kleinschalige forensische zorghuizen.

dinsdag 10 oktober 2023 14:34

Werkgroep psychisch kwetsbaren

We pleiten in de nota voor 'forensische zorghuizen'; detentiehuisen op het kruispunt van zorg en straf.

Kleinschalig
Stoute jongens,
kleine klassen

Op maat
Gedifferentieerde
detentie

Geïntegreerd
'Community'
detentie

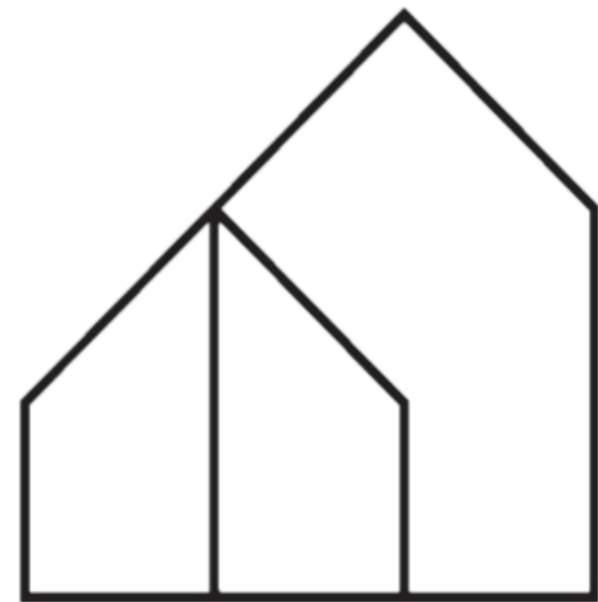
Bezoek aan conferentie: Mental Health Issues in Criminal Justice.

In het kader van de werkgroep psychisch kwetsbaren heeft Kaat Van Houdt samen met Marijn Laenen deelgenomen aan een Summer Course, georganiseerd door het Criminal Justice Platform Europe (CJPE) in samenwerking met het centrum voor juridische studies en gespecialiseerde training in Barcelona, waar de opleiding ook plaats vond. Dit jaar was het onderwerp: Mental Health Issues in Criminal Justice. Dat heeft onze aandacht getrokken, aangezien we met VZW De Huizen in het najaar een aanbevelingennota willen lanceren rond detentiehuisen voor mensen met psychische kwetsbaarheid.

Kaat Van Houdt: Omdat ik hieraan meewerk als vrijwilliger bij vzw De Huizen, kreeg ik de kans om me te gaan laten inspireren. Ook voor mijn job als bemiddelaar, bij Moderator was het interessant om relevante praktijkervaring uit te wisselen met professionals vanuit de hele wereld. Veel info uit de conferentie was bruikbaar om te pleiten voor Forensische zorghuizen.

5. Politieke actie

de huizen

de huizen

Politieke actie

Met de verkiezingen in het vooruitzicht hebben we in 2023 een memorandum opgemaakt en deze voorgesteld aan alle politieke partijen. We richten ons hierbij zowel op de nationale als de lokale partijen.

Maandelijks was er overleg met **het kabinet van justitie**. We gingen langs bij lokale besturen en brachten mensen samen om na te denken over het concept.

Op de buurtvergaderingen was de minister telkens aanwezig om aan de mensen uit te leggen waarom deze politieke keuze gemaakt wordt.

In het kader van RESCALED werden er ook verschillende livestreams georganiseerd en informatieve video's gemaakt over allerlei onderwerpen.

Vzw De Huizen heeft regelmatig overleg met het kabinet van Justitie. Onze rol bestaat erin om te adviseren en te ondersteunen waar nodig. De informatie-uitwisseling werkt in twee richtingen, bijvoorbeeld over lokale initiatieven. We zijn blij dat het concept ter harte wordt genomen maar blijven kritisch.

de huizen

Memorandum

Stimuleer de implementatie van kleinschalige detentiehuisen op landelijk en lokaal niveau.

Vzw De Huizen wil de gevangenissen en arresthuizen als detentievorm binnen de strafuitvoering geleidelijk vervangen door een veelheid van verschillende detentiehuisen. Die detentiehuisen geven een gedifferentieerd antwoord op de individuele en maatschappelijke noden die achter elke strafrechtelijke opsluiting schuilen. Door de schaalverkleining maken ze een detentie op mensenmaat mogelijk, die toelaat de gedetineerde beter te leren kennen, beter te begeleiden en beter op te volgen. Het slachtoffer kan er op rekenen dat er echt en concreet met de gedetineerde wordt gewerkt in de richting van herstel. Het detentiehuis verlaagt de drempel van de maatschappelijke dienstverlening tijdens de detentie. Door de spreiding van de detentiehuisen over het land, worden de lasten van de detentie gespreid en

Wij roepen de volgende regering op om:

- **door te gaan met deze penitentiaire revolutie en dus werk te maken van nieuwe detentiehuisen maar met de focus op kwaliteit en differentiatie (d.i. nieuwe doelgroepen).**
- **een verdere uitrol van transitiehuisen van 100 plaatsen naar 250 plaatsen in België te voorzien.**
- **alle kleinschalige detentievormen grondig wetenschappelijk te monitoren.**

VZW De Huizen roept uw partij op om zijn lokale afdelingen te activeren en te ondersteunen in de uitbouw van zo'n inclusievere, zinvolle detentievormen.

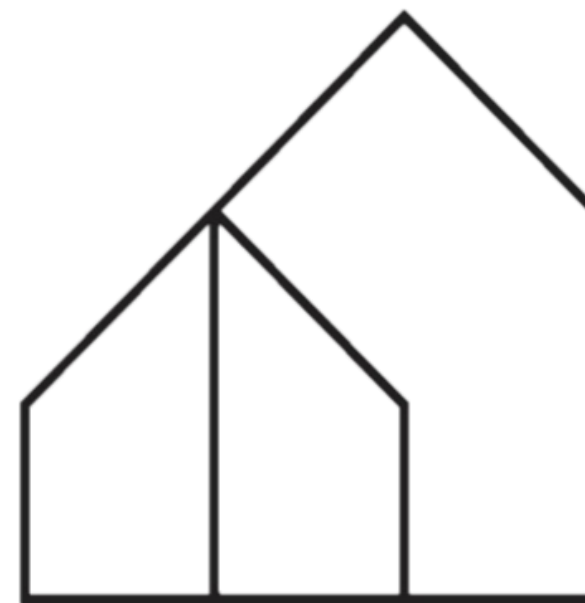
Zoals te verwachten roept het plan om in een bepaalde buurt een detentiehuis te openen veel weerstand op. Die weerstand is normaal en getuigt ook van betrokkenheid van bewoners op wat er in de buurt leeft. Ze is dus een ideaal aanknopingspunt om samen met de mensen en hun organisaties vorm te geven aan zinvolle detentie.

Veel te lang immers heeft de klassieke gevangenis van 'vadertje staat' de lokale energie en *know how* op het vlak van misdaad en straf onaangesproken gelaten. De 'moderne' onveiligheidsgevoelens zijn daarom even goed de vrucht van een industriële strafvorm die zich los van de mensen heeft ontwikkeld en hen zo heeft vervreemd van dat stuk van de samenleving, dan van de vele onzekerheden die een samenleving die in snelle transitie is, oproept.

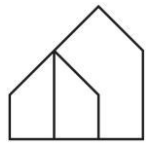
Met het licht op de gemeenteraadsverkiezingen van eind 2024 roepen wij uw partij op om de medewerking aan – en in sommige gevallen ook het initiatief tot – de uitbouw van specifieke kleinschalige detentievormen op de politieke agenda van uw lokale afdelingen te doen plaatsen. Zo bouwen we samen aan een zinvolle strafuitvoering en blijft het niet bij woorden.

entie in België
shuisen voor
gingen van de
elden tot een
aam van de
plaatsing in het
018.

6. Sensibiliseren

de huizen

de huizen

Detentiehuisen kennen in 2023 zijn verdere uitrol. Waar we vroeger zelf, als organisatie, het concept op de kaart moesten zetten gebeurt dit nu meer en meer door anderen. Toch proberen wij ook op onze beurt het concept nog verder te verspreiden. Dit doen we via de **pers**, **sociale media** en de **website**, met als doelstelling dit thema telkens opnieuw tot bij de mensen te brengen. Ze staan vol met linken naar allerlei artikels, informatie over vzw De Huizen en de projecten waar wij aan deelnemen.

Pers 2023

[DeTijd.be - 18/12/2023 - Kleinschalige detentiehuisen moeten enorme gevangenispopulatie doen krimpen](#)

[Vrt.be - 08/12/2023 - Oostende krijgt detentiehuis voor dertig gevangenen in stadscentrum](#)

[Dewereldmorgen.be - 10/10/2023 - Welke samenleving sluit psychisch kwetsbaren en ontoerekeningsvatbare burgers in avondse gevangenschappen?](#)

[Sociaal.net - 20/09/2023 - 'Je kan gedetineerden alleen helpen als je oprecht om hen geeft' \(Transitiehuis Leuven\)](#)

[VRT.be - 14/09/2023 - Gemengde reacties op de infoavond over het geplande detentiehuis in Genk](#)

[Radio1.be - 01/09/2023 - Welke gevolgen heeft het effectief uitvoeren van korte celstraffen in de praktijk?](#)

[VRT.be - 07/07/2023 - Voormalige vrouwegevangenis van Vorst is nu detentiehuis](#)

[Radio1.be - 25/06/2023 - Leen Muylkens stelt 'De Kansfabriek' voor, een boek over het eerste transitiehuis in Vlaanderen](#)

[Knack.be - 09/06/2023 - 'Strafrecht mag niet verward worden met het morele begrip over rechtvaardigheid'](#)

[VRT.be - 08/06/2023 - Eerste bewoners detentiehuis Olen wellicht eind dit jaar verwacht](#)

[Nieuwsblad.be - 29/05/2023 - Dozijn Olenaars bezoekt detentiehuis in Kortrijk](#)

[Knack.be - 14/05/2023 - 'Spanje geeft voorbeeld hoe detentie van moeders met kinderen er kan uitzien'](#)

[Humo.be - 11/05/2023 - 'In Kortrijkse gevangenis zijn er geen tralies en heeft iedereen een eigen sleutelbos: "Alles is hier beter, zelfs het eten"'](#)

[Nieuwsblad.be - 28/04/2023 - Bewoners detentiehuis krijgen buddy dankzij studenten Niels \(22\) en Gilles \(22\): "gedetineerden kunnen best wat hulp gebruiken"](#)

[Nieuwsblad.be - 21/04/2023 - Detentiehuis opent wellicht al begin volgend jaar: "Ik beseft maar al te goed dat dit niet evident is"](#)

[KW.be - 22/03/2023 - Vincent Van Quickenborne ontvangt Tsjechische delegatie in het detentiehuis](#)

[Radio2.be - 01/03/2023 - Ex-gedetineerde Nick: "Ik snap dat mensen liever in de gevangenis zitten dan buiten, binnen heb je geen stress" \(luisterfragment 3:35\)](#)

[KW.be - 28/02/2023 - Justitieminister Van Quickenborne zat vier dagen in cel voor nieuw tv-programma: "Naaktfouilles heb ik niet ondergaan"](#)

[GoPlay.be - 27/02/2023 - Van Quickenborne: "In elke provincie 1 gevangenis en vul aan met detentiehuisen"](#)

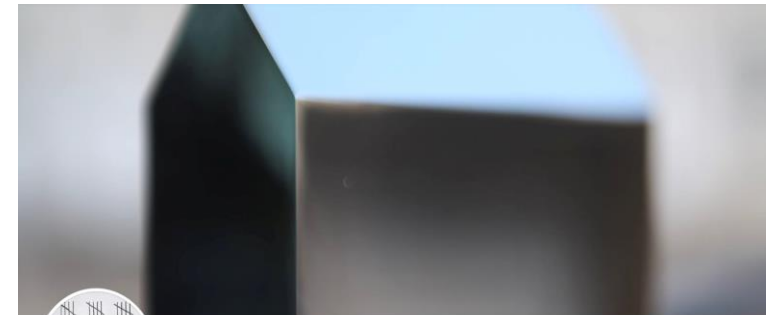
[Nieuwsblad.be - 26/01/2023 - Bestuur en inwoners niet onder de indruk van pleitbezorgers voor komst detentiehuis: "Maak uw huiswerk opnieuw"](#)

[VRT.be - 14/01/2023 - Zijn we te hard voor onze gedetineerden? \(podcast 15:40\)](#)

[VRT.be - 09/01/2023 - Olen bezorgd over komst detentiehuis: "parkeerdruk in de buurt zal toenemen"](#)

[Demorgen.be - 02/01/2023 - Zelfdodingen en 'risico op onmenselijke behandeling': waarom toestand in gevangenschappen 'erger dan ooit' is.](#)

Sensibiliseren

Vzw De Huizen / Les Maisons
asbl

958 vind-ik-leuks · 1 d. volgers

Chatbericht sturen

Je vindt dit leuk

Zoeken

www.dehuizen.be

info@dehuizen.be

VZW De Huizen

Sensibiliseren

Sensibilisering is en blijft een belangrijk doel voor vzw De Huizen. In 2023 werden we niet alleen geciteerd in kranten en tijdschriften, We kwamen ook aan bod op verschillende actualiteitsprogramma's zoals De Afspraak, De Zevende Dag en De Tafel van Gert. Detentiehuisen hoeven geen extra uitleg meer. Het gaat niet meer over wat een detentiehuis juist is, maar eerder over hoe we dit verder gaan realiseren.

Vzw De Huizen / Les Maisons asbl
11 May 2023 · 🌐

Onze Minister van Justitie, [Vincent Van Quickenborne](#), was eerder dit jaar te gast in De Tafel van Vier en deed enkele straffe uitspraken:

"99% van onze gedetineerden komt ooit vrij. 7/10 mensen hervalt in de criminaliteit omdat ze slechter uit de gevangenis komen dan dat ze erin gegaan zijn. Hoe kan je dat keren? Dat kan je keren door een totaal nieuw concept: de kleinschaligheid."

"Mijn droom is om in de toekomst nog maar in elke provincie 1 gevangenis te hebben en voor de rest overal detentiehuisen."

[See more](#)

Onze Minister van Justitie, [Vincent Van Quickenborne](#), was eerder dit jaar te gast in De Tafel van Vier en deed enkele straffe uitspraken:

"99% van onze gedetineerden komt ooit vrij. 7/10 mensen hervalt in de criminaliteit omdat ze slechter uit de gevangenis komen dan dat ze erin gegaan zijn. Hoe kan je dat keren? Dat kan je keren door een totaal nieuw concept: de kleinschaligheid."

"Mijn droom is om in de toekomst nog maar in elke provincie 1 gevangenis te hebben en voor de rest overal detentiehuisen."

[#politics](#) [#recidivism](#) [#smallscale](#) [#houses](#)

<https://www.goplay.be/video/de-tafel-van-vier/tbc>

Een jaar later maar tot op de dag van vandaag nog altijd brandend actueel.

[Marlies Gailliaert](#) schreef samen met Melissa Rasschaert, VVSG-stafmedewerker lokaal veiligheidsbeleid, onderstaand artikel.

<https://www.vvsg.be/.../veiligheid-detentiehuisen-op-zoek...>

VVSG.BE

Veiligheid: Detentiehuisen op zoek naar lokale verankering

'Van gevangenis naar detentiehuis', kopte een artikel in Lokaal in 2017. Toen was het nog een idee, ondertussen is het werkelijkheid. Tegen het einde van de huidige bestuursperiode wil minister van Justitie Vincent Van...

In Kortrijkse gevangenis zijn er geen tralies en heeft iedereen een eigen sleutelbos: 'Alles is hier beter, zelfs het eten'

Detentiehuisen zijn het nieuwe wapen in de strijd tegen de voormalige 'strafeloosheid'. Maar zijn ze ook een oplossing voor de problematische overbevolking?

Gemengde reacties op de infoavond over het geplande detentiehuis in Genk

Er waren talloze panelgesprekken, podcasts, workshops en lezingen waarbij vzw De Huizen betrokken was in 2023 om het begrip detentiehuis te verspreiden en ons inzicht op detentie te veranderen.

Op 27/04 is de fictiefilm 'La jauría' (betekenis 'bende' of 'meute') te zien in Brugge @Cine Lumière. Na de film is er een nagesprek over zinvolle detentie en mogelijk herstel van jongeren die in de misdaad belanden.

Marlies Gailliaert, van Vzw De Huizen, zal hierover tijdens de nabespreking in gesprek gaan. Lees haar opiniestuk op Sociaal.Net hier: <https://sociaal.net/.../jongemensen-sluit-je-niet-op-in-.../>

'La jauría - film en nagesprek' is een initiatief in het kader van het MOOOV Filmfestival in samenwerking met Avansa regio Brugge, Vzw De Huizen, De Rode Antraciet en Back on Track.

Sensibiliseren

Een zeer interessante podcast op VRT MAX; Zijn we te hard voor onze gedetineerden? "We geven steeds langere straffen"

Lorenz Pardon (criminoloog aan de VUB), Nick De Ridder (ervaringsdeskundige en oprichter van Rebron) en Kaat Van Houdt (bemiddelaar en lid vzw De Huizen) gaan voor de podcast 'Snapt ge mij nu?' in gesprek over de vrijheidsstraf en hoe we daar in België mee om gaan. Zeer boeiende inzichten!

<https://www.vrt.be/.../zijn-we-te-hard-voor-onze-.../>

#detentie #hervormingen #kleinschalig #dader #slachtoffer #visie #gevangenis

Gedicht ©Hans Claus

Foto ©Sébastien Van Malleghem

#overbevolking #prisonreform #huizen #detentiehuis

OVERBEVOLKING DERTIGSTE JAARGANG

Wij stapelen de lichamen.
Het land blijft stomp.
Het kijkt niet om.
Columnisten trekken van leer,
pennen zich krom.
Prislaten van het recht.

De kuddes, die zwermt
niets
zal hun ziel kunnen redden.
Jaarom

wijken noch wikkelen,
beschikken zonder meer
op moast van de macht.

Het marktkramersgekrijg
overstemt ons gekerm.
Wie dit leest en zwijgt:

is schuldig aan alles
wat leeft en beweegt,
wat waar is en echt.

De kuddes, die zwermt
niets
zal hun ziel kunnen redden.
Jaarom

Verspreid dit bericht.
Bewijs dit gedicht.
Lees deze verzen

rollen als baren
over het zand.
Lees deze bronzing
zweven tot gestroom
voor een land.
Stop deze schande.

gedicht ©Hans Claus

foto ©Sébastien Van Malleghem

Alles Wordt
BETER

#10 Niet straf, maar herstel,
is het antwoord

liet straf, maar herstel, is het antwo

Alles Wordt Beter

Hans Claus gaf een interview voor de podcast 'Alles Wordt Beter'.
"Kleinschaligheid betekent de schaal klein maken, om de mens groter te maken."...
Meer weergeven

'Helder Verlicht' is een programma gemaakt door het Humanistisch Verbond waar maatschappelijke thema's bespreekbaar worden gemaakt.

Deze aflevering gaat over 'mensenrechten bij gedetineerden'. Samen met Sonja Snacken, professor Criminologie aan VUB - Vrije Universiteit Brussel, gaf Hans Claus een interview.

Het volledige interview vind je hier: <https://tvplus.be/.../heeft-een-moordenaar-het-recht-om...>

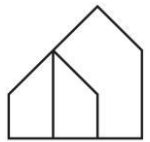
De podcast aflevering vind je hier: <https://tvplus.be/helder-verlicht>

#huizen #detentiehuis #kleinschalig #normalisering

Lezing na lezing bouwen aan een draagvlak voor detentiehuisen.

de huizen

FOCUS

knack

Opinie Factcheck Sport v Onderwijs Israël-Palestina Magazine

‘Spanje geeft voorbeeld hoe detentie van moeders met kinderen er kan uitzien’

Manu Pintelon • An-Sofie Vanhouche • Elleze Termote

14-05-2023, 10:00

Open brief - vzw De Huizen .

Welke samenleving sluit psychisch kwetsbaren en ontoerekeningsvatbare burgers in aftandse gevangenissen?

Dat we de beschavingsgraad van een samenleving onder meer kunnen aflezen aan hoe ze met haar gestrafte burgers omgaat, is geweten. Dat veel van onze gevangenissen aftands zijn, uitaeleefd,

Sensibiliseren PERS

Digitale krant KW Shop

KW Thuis in West-Vlaanderen

Sport Gemeente Beleef KW

KORTRIJK / Samenleving

Vincent Van Quickenborne ontvangt Tsjechische delegatie in het detentiehuis

Links op de foto zien we Pavel Horak. Rechts van Vincent Van Quickenborne zit Hans Claus.

en

VRT nws

10°C 87 km Zoek

Regio Oostende

Jeffrey Roos

Oostende krijgt detentiehuis voor dertig gevangenen in stadscentrum

FOCUS

knack

Opinie Factcheck Sport v Onderwijs Israël-Palestina Magazine

‘Strafrecht mag niet verward worden met het morele begrip over rechtvaardigheid’

Hans Claus

Directeur van de gevangenis van Oudenaarde • 07-06-2023, 17:30 • Bijgewerkt op: 09-06-2023, 14:41

Sensibiliseren

Ook verschillende leden en partnerorganisaties deden mee in het publieke debat over detentiehuisen en hielpen het draagvlak vergroten.

Elieze Termote gaf op 24/11/2023 een gastles over Vzw De Huizen aan studenten van binnen en buiten de gevangensmuren van Leuven-Centraal. Het keuzevak 'Gevangenisstraf als Doorleefde Realiteit' wordt er gevolgd door 24 studenten, waarvan 12 mensen in detentie en 12 studenten aan de KU Leuven (theologie, filosofie, rechten, criminologie en architectuur).

Deze week ging het over hoe detentie er in de 21ste eeuw zou moeten uitzien en hoe Vzw De Huizen uitgroeide tot een beweging met heel wat maatschappelijk en politiek draagvlak, dat leidde tot concrete acties in de praktijk. Samen met de studenten werd er gereflecteerd over waarom het zo belangrijk is om gevangensmuren te vervangen door kleinschalige, gedifferentieerde en gemeenschapsgerichte detentiehuisen.

Bedankt aan professoren Geertjan Zuidwegt en Pieter De Witte om Vzw De Huizen opnieuw onder de aandacht te brengen!
#prisonreform #exchange

Vzw De Huizen / Les Maisons asbl

Gepubliceerd door Manu Pintelon · 25 september 2023

Naar aanleiding van de 48uren staking in de Belgische gevangensmuren kreeg ervaringsdeskundige Nick De Ridder het woord in De Ochtend op radio 1.

En ook daar ging het over onze detentiehuisen:

"Ik ben grote voorstander van inzetten op re-integratie. Hoe menselijker, hoe beter. Ook voor de samenleving. In detentiehuisen zet men meer in op individuele begeleiding en dat maakt de transitie naar de maatschappij veel makkelijker. De voorbereiding verloopt alleszins veel beter van... Meer weergeven

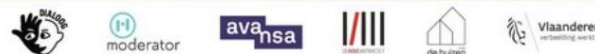
Project DIALOOG

We need to talk about Herstel

Vzw De Huizen werkt verder mee aan het project DIALOOG, samen met elf regionale Avansa's, De Rode Antraciet en heel wat regionale netwerken en partners over heel Vlaanderen.

Vzw De Huizen helpt vanuit de kerngroep actief mee bij de uitrol van dit project.

Het project werd in 2023 afgerond met een grootse herstelconferentie waarbij verschillende workshops alsook het einddebat de focus legt op de detentiehuizen als enig mogelijk alternatief om menswaardig met de vrijheidsberoving om te gaan.

DO, 23 NOV. 2023

Herstelconferentie: dialoog na conflict. Let's Talk ...

Irish College Leuven

[Gaat](#)

Sensibiliseren

De Huizen wil ook jongeren informeren, interesseren en sensibiliseren. Dit gebeurt via sociale media, maar vooral via de schoolse omgeving. We zijn vaak **te gast** als spreker in bepaalde opleidingsonderdelen (Universiteiten, hoge scholen alsook middelbare scholen) en schreven mee aan een gloednieuw **lessenpakket** voor middelbare scholen.

Verschillende studenten criminologie en sociaal werk schreven hun **master- en bachelorproeven** over detentiehuisen.

4/05/2023: Vzw De Huizen werd uitgenodigd door GO! Atheneum Lokeren om een lezing te geven over detentiehuisen voor de derde graad ASO. We zeggen als organisatie altijd volmondig ja op zo'n uitnodigingen (en die krijgen we vaak) omdat het inspirerend is om in gesprek te gaan met jongeren die nog niet denken volgens de bestaande penitentiaire kaders. Startende met het doorprikken van de standaard stereotypen over gevangenis en vervolgens al snel te praten over menselijke detentie en hoe deze er dan moet uitzien. Sensibiliseren bij de jeugd is verzekeren voor de toekomst!
#sensibiliseren #detentiehuisen #gastles #toekomst

Wat kan het concept van De Huizen betekenen voor de doelgroep van ouderen in detentie?

Bachelor Sociaal Werk	
Projectmatig en themagericht werken	Sari Leroy, Shanned Van Bruggen, Maya Thoen, Lotte Walravens, Maud Uyttenhove-Vansevenant, Klara De Man
Liebeth Naessens	
Academiejaar 2022-2023	

Projectrapport Detentiehuis Antwerpen

Brusselaars Amber
Calle Emma
Van de Cloot Anna
Verhelst Fleur

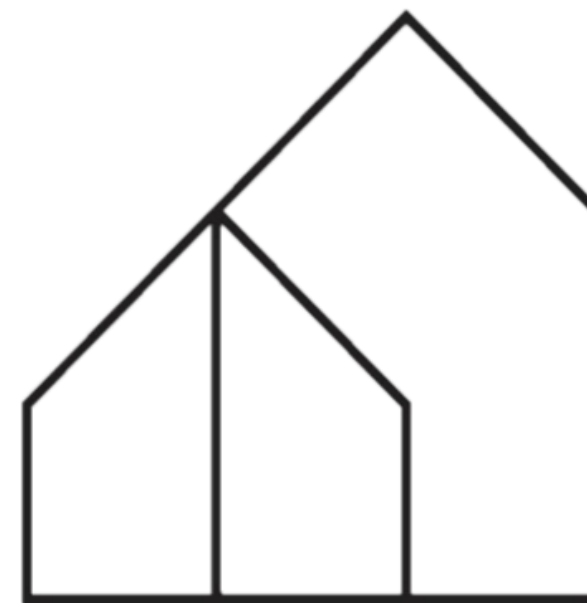
Karel de Grote Hogeschool Antwerpen
Sociaal Werk - Sociaal Juridische Dienstverlening
Academiejaar: 2022-2023
Coach: Van Wouwe Sofie
Opdrachtgever: Galliaert Marlies - vzw De Huizen

Sensibiliseren

6. Evenementen

de huizen

Denkdag –werken in kleinschalige detentie - februari 2023

Op 16 februari 2023 organiseerden we in het kader van WISH-EU een denkdag over werken in kleinschalige detentie. Tijdens deze denkdag stonden we stil bij good practices, de huidige ontwikkelingen in België en gingen we met mensen uit de praktijk, beleidsmakers en academici in gesprek over hoe er kan gewerkt worden in kleinschalige detentiehuisen.

Bij deze delen we met jullie onze video van de denkdag, vol interessante, internationale invalshoeken en ervaringen.

<https://www.youtube.com/watch?v=jW9htvfo0NI>

Evenementen

PLANNING

Denkdag - werken in kleinschalige detentie

12u30 : Start denkdag

12u30 - 13u30 : Lunch

13u30 - 14u15 : Panelgesprek 1 'Good practices in het buitenland'

- Ruud Jacobs - directeur van de Kleinschalige voorziening voor jeugd (KVJ) Amsterdam
- Een bewoner van KVJ Amsterdam
- Siv Helene Thomassen - directrice van een hoogbeveiligde gevangenis in Noorwegen

14u15 - 15u00 : Panelgesprek 2 'Werken in detentiehuisen in België'

- Mathilde Steenberg - kabinetschef Minister van Justitie
- Petra Colpaert - directrice detentiehuis Kortrijk
- Detentiebegeleider van detentiehuis Kortrijk
- Delphine Vanhaelemeesch - beleidscoördinator voor de hulp- en dienstverlening detentiehuis Kortrijk

15u00 - 15u30 : Koffiepauze

15u45 - 16u45 : Denktank 1, 2, 3 en 4

17u00 - 17u30 : Receptie

WISH-project

In 2023 namen we actief deel aan het WISH-project.

WISH EU staat voor Working in Small Scale Detention Houses in Europe. Dit Europese project richt zich op het ondersteunen van de implementatie van kleinschalige en gemeenschapsgeïntegreerde 'huizen van bewaring' of faciliteiten in Europa. Het toegenomen gebruik van detentiehuisen in verschillende Europese landen laat zien dat beleidsmakers de waarde van kleinschalige voorzieningen erkennen. Tegelijkertijd laat het echter ook een aantal uitdagingen zien. Zo zullen personeelsleden bijvoorbeeld specifieke werkmethoden en vaardigheden moeten toepassen wanneer ze werken in een kleinschalige en gemeenschapsgeïntegreerde setting en zal de veiligheid eerder afhangen van de kwaliteit van de relaties tussen de gedetineerden en het personeel dan van statische veiligheidsmaatregelen.

Het WISH EU project zal deze uitdagingen aangaan door drie stromen van activiteiten te combineren. Ten eerste zal het de bestaande kennis over kleinschalige en gemeenschapsgeïntegreerde detentievoorzieningen en over relationele veiligheid centraliseren en verspreiden. Ten tweede zal het nieuwe kennis creëren door middel van uitwisselingen tussen mensen uit de praktijk, beleidsmakers, onderzoekers en ervaringsdeskundigen in verschillende Europese landen. Ten derde zal het, op basis van deze nieuw verworven kennis, bijdragen aan de ontwikkeling van Europese regels over het ecosysteem van kleinschalige detentievoorzieningen en Europese regels over relationele veiligheid.

WHAT ARE THE DIFFERENT METHODOLOGIES THAT ARE INTEGRATED INTO THE DESIGN OF SMALL SCALE FORMS OF DETENTION IN EUROPE? WE WILL DISCUSS THIS WITH TOBIAS MERCKLE FROM SEEHAUS IN GERMANY AND BERIT JOHNSON FROM NORWAY.

There are different kind of methodologies that can be adopted as the working method in a detention house. A methodology can form the framework of a set of procedures or protocols that are in place to secure the safety, security and well-being of the people living and working in a detention house.

<https://www.wish-eu.eu/>

Bezoek aan Palma De Mallorca

In het kader van ons Europees project WISH EU Rescaled Movement brachten we in maart een bezoek aan Palma De Mallorca. Daar werden we hartelijk ontvangen door onze Spaanse RESCALED-partner 'Associació Pastoral Penitenciària'. De directeur van deze organisatie, Esteve Serna Rosselló, toonde ons in twee dagen ongeveer alles wat met detentie te maken heeft op het Spaanse eiland Mallorca.

Samen met Esteve brachten we een bezoek aan de 'main prison' van Mallorca (Centro Penitenciario de Mallorca), een 'halfway prison' voor beperkte detentie, een kleinschalige moeder-kind gevangenis (Unidad de Madres) en een re-integratiehuis. De laatste wordt uitgebaat door onze Spaanse RESCALED-partner zelf. Zij hebben dan ook tonnen ervaring met werken in een kleinschalig huis dat in de samenleving verankerd en gedifferentieerd is op basis van individuele noden en behoeften van de bewoners. Het re-integratiehuis is voor na de straf, maar onze partner zal nu het idee doen rijzen om dat ook tijdens de vrijheidsstraf te doen.

Het bezoek aan Unidad de Madres in Mallorca bracht ons team veel inspiratie en motivatie om hier in België verder te pleiten voor detentiehuisen voor ouders (beginnende bij gedetineerde moeders met hun kind onder de drie jaar op cel). We schreven hier eerder al een aanbevelingnota en enkele artikels over. Het idee schopte het zelfs tot in het regeerakkoord van onze Vivaldi-regering. Momenteel is een detentiehuis voor ouders nog niet in voege in België, maar we doen er alles aan opdat een volgende regering hier werk van maakt. Nogmaals bedankt aan Esteve voor deze interessante en leerrijke (gevangenis)bezoeken!

weekend **FOCUS**

knack

Nieuws v Opinie Factcheck Sport v Onderwijs Israël-Palestina Magazine

'Spanje geeft voorbeeld hoe detentie van moeders met kinderen er kan uitzien'

Manu Pintelon · An-Sofie Vanhouche · Elleze Termote
14-06-2023, 10:00

Deel dit artikel:
f X
in
e

Drie experts vragen op Moederdag dat Belgische beleidsmakers het goede voorbeeld van Spanje zouden volgen wanneer het gaat over moeders in detentie.

"Detentiehuisen voor moeders halen kinderen uit de cel" kopte het opiniestuk dat we twee jaar geleden schreven voor *Knack*. Vandaag op Moederdag, twee jaar na het

Ouderschap in en vanuit detentie – oktober 2023

Ouders in detentie en hun kinderen zijn een groep die vaak vergeten worden binnen ons gevangeniswezen. Over dit onderwerp organiseerde Dialoog, in nauwe samenwerking met vzw De Huizen en Society Research Group van de VUB, het event 'Ouderschap in en vanuit detentie - met getuigenis van een moeder in detentie'. In 2022 hadden we het al eens georganiseerd maar ook in 2023 werd hier aandacht aan besteed. Op 17 oktober waren we te gast in Kortrijk. Fijne aanvulling, ook enkele bewoners van het detentiehuis waren op bezoek.

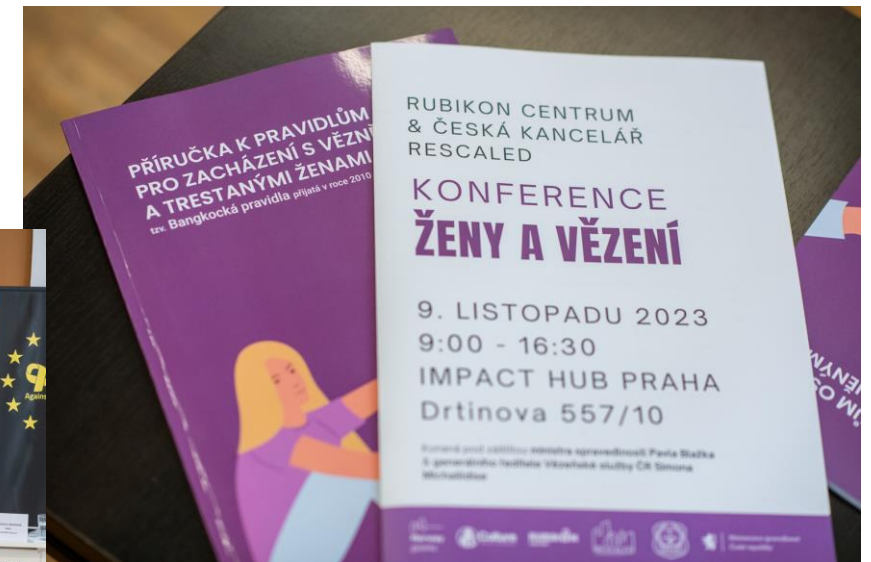

Congres op Rubikon - november 2023

VZW De Huizen was in november te gast op een conferentie in Praag. Onze Tsjechische partner RUBIKON Centrum organiseerde daar een evenement over vrouwen in detentie en wij werden uitgenodigd om te spreken over de detentiehuizen, de Belgische ontwikkelingen en onze strategie rond vrouwen/moeders in detentiehuizen.

Bijzonder fijn om te zien dat dit thema meer en meer onder de aandacht komt en beleidsmakers in verschillende landen openstaan om out of the box oplossingen naar voor te schuiven. 🙌

Evenementen

Deelname bijeenkomst Council of Europe – December 2023

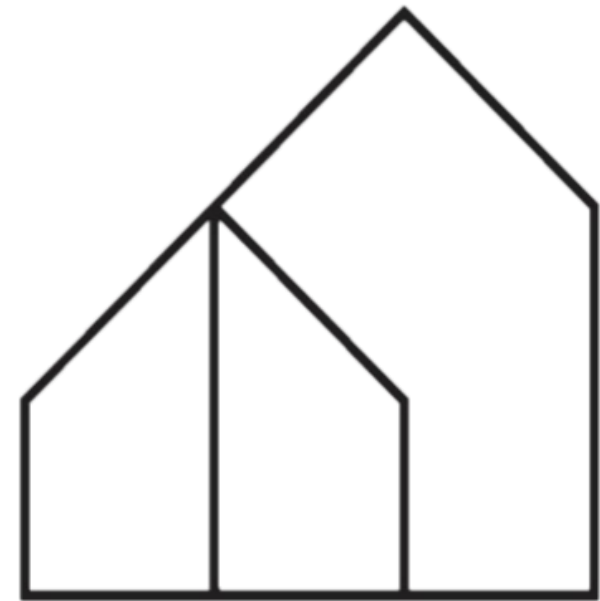
VZW 'De Huizen' nam deel aan de Council of Europe Conference "From Punitive to Rehabilitative Approach: refocus in execution of criminal sanctions".

We mochten daar voorstellen hoe ver we al stonden op nationaal vlak met de ontwikkeling van de detentiehuizen.

Dit was tegelijkertijd ook al een opwarmer ter voorbereiding van het Europees voorzitterschap in 2024 waarbij de detentiehuizen één van de drie thema's op de agenda zal zijn,

7. Partners in crime

de huizen

Partners in crime

Touché VZW

LIGA voor
mensenrechten

Moderator

De Kiem

Bond Zonder Naam

Armentekort

U-turn

Without Walls

Uit-stap VZW

Stichting voor Morele Bijstand aan Gevangenen

Pax Christi

De Klasbak

De Rode

Antraciet

Straatwoordenaar

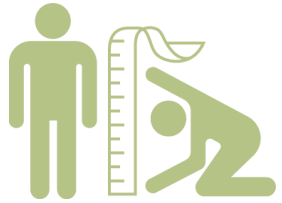

8. Europese
beweging
RESCALED

SMALL-SCALE

DIFFERENTIATION

COMMUNITY-
INTEGRATION

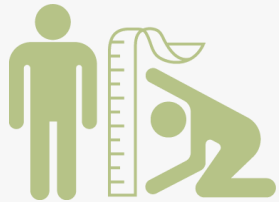
RESCALED pleit ervoor om de vrijheidsberoving in Europa in **detentiehuizen** uit te voeren en niet langer in gevangenissen.

RESCALED was al actief in vijf landen: **België, Frankrijk, Nederland, Portugal en Noorwegen, Tsjechië, Spanje en Malta**. In 2023 kwamen daar **Duitsland** en **Ierland** bij. Deze Europese samenwerking toont dat het concept van detentiehuizen relevant is voor alle betrokken landen en dat het concept een weid draagvlak aan het creëren is. Al vraagt de implementatie in elk land een eigen aanpak, aangepast aan de specifieke politieke, culturele en sociale context en aan het nationale gevangenisstelsel. In 2024 gaan we naar 14 partners.

SMALL-SCALE

DIFFERENTIATION

COMMUNITY- INTEGRATION

- Het WISH project werd in 2023 verder uitgebouwd en eindigt met een Europees congres in maart 2024
- Er vond een Algemene Vergadering plaats te Brussel op 23 juni 2023.
- Er werden livestreams georganiseerd over verscheidene onderwerpen.
- We hadden ontelbare vergaderingen met onze internationale collega's.
- Er werden informatieve video's over allerlei onderwerpen gemaakt en verspreidt via sociale media.
- In samenspraak met alle partners werd verder gewerkt aan de Europese lobby. Een eerste versie van de 'Council Conclusions' werd voorgesteld.
- We bezochten massaal veel good practices over heel Europa, en zelfs daarbuiten.

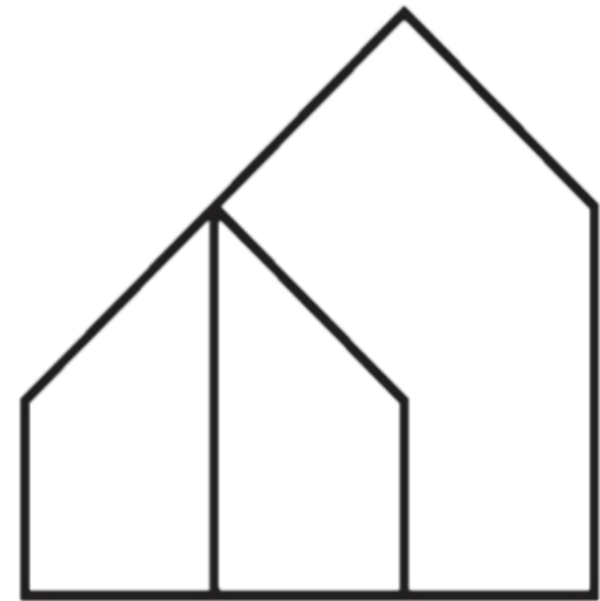

www.rescaled.org

Like Share Follow us!

9. Volgende stappen

de huizen

Volgende stappen 2024

Met het Europees voorzitterschap en de aankomende nationale verkiezingen zal 2024 vooral een politiek jaar worden.

De opgemaakte Council Conclusions worden besproken op Europees niveau en hopelijk goedgekeurd op de formele raad van Justice and Home Affairs in juni. Een zeer groot evenement wordt, onder het Belgisch voorzitterschap, georganiseerd door RESCALED in nauwe samenwerking met onze organisatie en uiteraard tot stand gekomen door onze nationale contacten.

Nationaal zetten we volop in op het opnemen van ons concept in alle politieke partijprogramma. We volgen de nationale verkiezingen op in juni, lobbyen tijdens de regeringsonderhandelingen en focussen vervolgens op de lokale verkiezingen.

We werken de nota voor ouderen in detentie verder af en brengen vervolgens het thema 'detentiehuisen voor ouderen' opnieuw onder de (politieke) aandacht.

We kiezen ervoor om de website in een nieuw jasje te steken zodat we meer mensen kunnen bereiken. We blijven verder inzetten op sensibilisering en gaan op zoek naar onontgonnen gebied.

We zetten in 2024 actief in op samenwerking met mensen met ervaringsdeskundigheid en willen hen nog meer dan ooit betrekken bij ons concept. Zo werken we ook mee aan het opmaken van een opleiding om ervaringsdeskundigen te ondersteunen.